# DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

23. november 2000 *

I sag C-421/98,

**Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber** ved I. Martínez del Peral og B. Mongin, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos C. Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagnercentret, Kirchberg,

sagsøger,

mod

**Kongeriget Spanien** ved statens advokat, M. López-Monís Gallego, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg på Spaniens Ambassade, 4-6, boulevard E. Servais,

sagsøgt,

angående en påstand om, at det fastslås, at Kongeriget Spanien har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 2 og 10 i Rådets direktiv 85/384/EØF af 10. juni 1985 om gensidig anerkendelse af eksamensbeviser, certifikater og andre

* Processprog: spansk.

kvalifikationsbeviser inden for arkitekturområdet, herunder om foranstaltninger, som skal lette den faktiske udøvelse af retten til etablering og fri udveksling af tjenesteydelser (EFT L 223, s. 15), idet det i artikel 10, stk. 2, i kongeligt dekret 1081/1989 af 28. august 1989 (BOE nr. 214 af 7.9.1989, s. 28449) er fastsat, at indehavere af eksamensbeviser inden for arkitekturområdet, der er udstedt af andre medlemsstater, og som er anerkendt i henhold til Rådets direktiv 85/384/EØF af 10. juni 1985, »ikke i Spanien må udøve anden virksomhed end den, de ville kunne udøve i deres oprindelsesland på grundlag af det af det pågældende land udstedte kvalifikationsbevis, medmindre de udøver virksomheden i samarbejde med en fagfælle, som må udøve denne virksomhed, og hvis kvalifikationsbevis også er anerkendt i henhold til spansk lovgivning«,

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, A. La Pergola, og dommerne D.A.O. Edward (refererende dommer) og P. Jann,

generaladvokat: S. Alber
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 11. maj 2000,

afsagt følgende

## Dom

1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 24. november 1998 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i henhold til EF-traktatens artikel 169 (nu artikel 226 EF) anlagt sag med påstand om, at det fastslås, at Kongeriget Spanien har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 2 og 10 i Rådets direktiv 85/384/EØF af 10. juni 1985 om gensidig anerkendelse af eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser inden for arkitekturområdet, herunder om foranstaltninger, som skal lette den faktiske udøvelse af retten til etablering og fri udveksling af tjenesteydelser (EFT L 223, s. 15, hefter »direktivet«), idet det i artikel 10, stk. 2, i kongeligt dekret 1081/1989 af 28. august 1989 (BOE nr. 214 af 7.9.1989, s. 28449, herefter »det kongelige dekret«) er fastsat, at indehavere af eksamensbeviser inden for arkitekturområdet, der er udstedt af andre medlemsstater, og som er anerkendt i henhold til Rådets direktiv 85/384/EØF af 10. juni 1985, »ikke i Spanien må udøve anden virksomhed end den, de ville kunne udøve i deres oprindelsesland på grundlag af det af det pågældende land udstedte kvalifikationsbevis, medmindre de udøver virksomheden i samarbejde med en fagfælle, som må udøve denne virksomhed, og hvis kvalifikationsbevis også er anerkendt i henhold til spansk lovgivning«.

### De fællesskabsretlige forskrifter

2 Direktivets artikel 1 bestemmer:

»1. Dette direktiv finder anvendelse på virksomhed inden for arkitekturområdet.

2. Ved virksomhed inden for arkitekturområdet forstås i dette direktiv virksomhed, der sædvanligvis udøves under stillingsbetegnelsen arkitekt.«

3 Direktivets artikel 2 bestemmer:

»Hver medlemsstat anerkender de eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser, der er erhvervet ved en uddannelse, som opfylder kravene i artikel 3 og 4, og som er udstedt til medlemsstaternes statsborgere af de øvrige medlemsstater, ved at tildele dem den samme virkning på sit område for så vidt angår adgang til den i artikel 1 nævnte virksomhed og udøvelse af denne under stillingsbetegnelsen arkitekt på de i artikel 23, stk. 1, fastsatte betingelser som de eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser, den selv udsteder.«

4 Direktivets artikel 10 bestemmer:

»Hver medlemsstat anerkender de i artikel 11 omhandlede eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser, som er udstedt af de øvrige medlemsstater til statsborgere i medlemsstaterne, som allerede er i besiddelse af disse kvalifikationer på tidspunktet for direktivets meddelelse, eller som har påbegyndt studier, som afsluttes med udstedelse af sådanne eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser, senest i løbet af det tredje akademiske år efter denne meddelelse, selv om disse ikke svarer til mindstekravene for de i kapitel II nævnte beviser, ved med hensyn til adgang til den i artikel 1 omhandlede virksomhed og udøvelse af denne under overholdelse af artikel 23 at give dem samme gyldighed på sit område som de eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser inden for arkitekturområdet, som den selv udsteder.«

5 Direktivets artikel 16 bestemmer:

»1. Med forbehold af artikel 23 sikrer værtsmedlemsstaterne, at statsborgere fra medlemsstaterne, som opfylder de i kapitel II eller kapitel III fastsatte betingelser, kan benytte deres retmæssige uddannelsestitel, og eventuelt en forkortelse for den, fra den medlemsstat, der er vedkommendes hjemland eller seneste opholdsland, og på denne stats sprog. Værtsmedlemsstaterne kan foreskrive, at denne titel efterfølges af navn og beliggenhed for den institution eller den eksamenskommission, der har tildelt den.

2. Såfremt uddannelsestitlen fra den medlemsstat, der er hjemland eller seneste opholdsland, i værtsmedlemsstaten kan forveksles med en titel, som i denne stat kræver en supplerende uddannelse, som vedkommende ikke har erhvervet, kan denne værtsmedlemsstat foreskrive, at vedkommende skal benytte sin uddannelsestitel fra den medlemsstat, der er hjemland eller seneste opholdsland, i en passende udformning, som værtsmedlemsstaten angiver.«

## De nationale retsforskrifter

6 Direktivet blev gennemført i spansk ret ved det kongelige dekret, som regulerer anerkendelsen af certifikater, eksamensbeviser og andre kvalifikationsbeviser inden for arkitekturområdet fra medlemsstaterne i Det Europæiske Økonomiske Fællesskab såvel som udøvelsen af retten til etablering og fri udveksling af tjenesteydelser.

7 Vilkårene for udøvelse af arkitekterhvervet i Spanien såvel som retten til etablering er defineret i artikel 9 og 10 i det kongelige dekret.

8 Artikel 10 i det kongelige dekret bestemmer:

»1. I deres egenskab af medlemmer af arkitektsammenslutningen har de indehavere af kvalifikationsbeviser, som dette kongelige dekret omfatter, de samme rettigheder og er omfattet af de samme forpligtelser som de spanske arkitekter, der er medlemmer af arkitektsammenslutningen. Særligt for så vidt angår de disciplinære procedurer og dertil hørende sanktioner finder arkitektsammenslutningernes vedtægter og regler om korrekt faglig adfærd, der hidrører fra deres respektive øverste råd, anvendelse på dem.

2. Når arbejdsopgaverne består i udarbejdelse af gennemførelsesprojekter eller i påtagelse af den fakultative ledelse af byggearbejder, må indehavere af et eksamensbevis som arkitekt, der er udstedt af en anden medlemsstat og anerkendt i Spanien i overensstemmelse med bestemmelserne i nærværende kongelige dekret, ikke i Spanien udøve anden virksomhed end den, de ville kunne udøve i deres oprindelsesland på grundlag af det af det pågældende land udstedte kvalifikationsbevis, medmindre de udøver virksomheden i samarbejde med en fagfælle, som må udøve denne virksomhed, og hvis kvalifikationsbevis også er anerkendt i henhold til spansk lovgivning.«

**Den administrative procedure**

9 Ved åbningsskrivelse af 19. juli 1990 opfordrede Kommissionen Kongeriget Spanien til at fremsætte sine bemærkninger vedrørende det kongelige dekrets artikel 10, stk. 2's forenelighed med direktivets artikel 2 og 10.

10 Den spanske regering bestred ved skrivelse af 30. oktober 1990 dette klagepunkt for det første på grundlag af EF-traktatens artikel 56 (efter ændring nu artikel 46 EF), og for det andet under henvisning til de særlige forhold, der adskiller

direktivet fra andre sektordirektiver om gensidig anerkendelse af eksamensbeviser, idet de sidstnævnte indebærer en fuldstændig harmonisering af mindstekravene til uddannelsen, hvilket muliggør en automatisk gensidig anerkendelse.

11 Kommissionen fandt ikke, at den spanske regerings argumentation var egnet til at ændre dens stilling på området, og fremsendte derfor den 21. april 1992 en begrundet udtalelse til Kongeriget Spanien, hvorved den opfordrede dette til at træffe de nødvendige foranstaltninger til at efterkomme udtalelsen inden for en frist på to måneder fra meddelelsen af udtalelsen.

12 Den spanske regering meddelte i sit svar af 16. december 1992, at den havde til hensigt at ophæve artikel 10, stk. 2, i det kongelige dekret. Selv om det kongelige dekret blev ændret ved kongeligt dekret 314/1996 af 23. februar 1996 (BOE nr. 64 af 14.3.1996, s. 10140), blev artikel 10, stk. 2, imidlertid opretholdt.

13 Under disse omstændigheder antog Kommissionen, at Kongeriget Spanien ikke havde efterkommet den begrundede udtalelse, og anlagde derfor nærværende søgsmål.

## Parternes argumenter

14 Kommissionen har gjort gældende, at det fremgår af selve ordlyden af direktivets artikel 2 og 10, at indehaveren af et eksamensbevis, certifikat eller andet kvalifikationsbevis inden for arkitekturområdet, som er udstedt af en anden medlemsstat end værtsmedlemsstaten, har de samme rettigheder og er omfattet af de samme forpligtelser som indehavere af sådanne eksamensbeviser, der er udstedt af værtsmedlemsstaten.

15 For så vidt angår de eksamensbeviser, der er i overensstemmelse med de krav, der er fastsat i direktivets artikel 3 og 4, og de beviser, som opfylder kriterierne inden for den ordning for opnåede rettigheder, der er nævnt i direktivets kapitel III, fastsætter dette en automatisk og ubetinget anerkendelse. Efter fællesskabslovgivers opfattelse var den harmoniseringsgrad, der er opnået på grundlag af en liste over kvalitative og kvantitative kriterier, tilstrækkelig til at muliggøre gennemførelsen af princippet om gensidig anerkendelse.

16 Kommissionen gør videre gældende, at det kongelige dekrets artikel 10, stk. 2, er uforeneligt med princippet om gensidig anerkendelse. Det følger af denne artikel, at indehavere af et eksamensbevis som arkitekt, der er udstedt af en anden medlemsstat, ikke gives adgang til at udøve virksomhed inden for det samme område som det, der er tillagt indehavere af et eksamensbevis som arkitekt, der er erhvervet i Spanien. I henhold til den nævnte nationale bestemmelse forholder det sig reelt således, at indehavere af et eksamensbevis som arkitekt, der er udstedt af en anden medlemsstat, og hvis kvalifikationsbevis er anerkendt i Spanien, ikke i Spanien kan udøve virksomhed, der er forskellig fra den, som de ville kunne udøve i deres oprindelsesland på grundlag af det af det pågældende land udstedte kvalifikationsbevis.

17 Selv om den retlige definition af arkitekturområdet og den retlige ordning for arkitekterhvervet henhører under værtsmedlemsstatens nationale lovgivning, har Kommissionen i modsætning til den argumentation, som den spanske regering har fremført, gjort gældende, at området for den arkitektvirksomhed, der gælder for indehavere af et eksamensbevis, som er udstedt i Spanien, ikke er mere omfattende end det, der gælder for arkitekter fra de andre medlemsstater.

18 Selv om dette måtte være tilfældet, har Kommissionen erkendt, at en vandrende arkitekt, som følge af at der ikke findes en fælles definition af den virksomhed, der omfattes af det berørte erhverv, i værtsmedlemsstaten kan have et fagligt virksomhedsområde, der er mere omfattende end det, som han oprindeligt blev uddannet til.

19 I direktivet er der imidlertid taget hensyn til denne situation. Det fremgår af dets artikel 1, stk. 2, at fællesskabslovgiver af de grunde, der er nævnt i niende og tiende betragtning, har accepteret det faktum, at den anerkendelse af eksamensbeviser, som er pålagt ved direktivets artikel 2 og 10, kan være ensbetydende med, at andre fagligt uddannede bemyndiges til, under stillingsbetegnelsen arkitekt, at udøve visse former for virksomhed, som deres eksamensbevis ikke giver dem adgang til i deres oprindelsesland.

20 Hvordan det end forholder sig, har Kommissionen bemærket, at lovgiver for at sikre en tilstrækkelig beskyttelse af modtageren af arkitekttjenesteydelser i direktivets artikel 16, stk. 2, har fastsat en særlig bestemmelse, der har til formål at informere forbrugeren om uddannelseskravene og det sted, som den vandrende arkitekts kvalifikationsbevis hidrører fra. Direktivet forbyder alle andre supplerende foranstaltninger som f.eks en forpligtelse til at samarbejde med en fagfælle, der i værtsmedlemsstaten er bemyndiget til at udøve den virksomhed, som den vandrende arkitekt ikke er blevet uddannet i.

21 Kommissionen har for så vidt angår anvendelsen af traktatens artikel 56 gjort gældende, at når det ikke er bevist, at der med hensyn til uddannelse og virksomhedsområdet for arkitekter fra andre medlemsstater foreligger en afgørende forskel i forhold til indehavere af et spansk eksamensbevis, er der end ikke grund til at undersøge, om den nævnte artikel eventuelt finder anvendelse i den foreliggende sag.

22 Endvidere har Kommissionen gjort gældende, at det ikke er sikkert, at det er muligt at påberåbe sig de undtagelser, der er nævnt i traktatens artikel 56, for at gøre et harmoniseringsdirektiv virkningsløst, selv hvis der er tale om minimumsharmonisering, når et sådan direktiv selv fastlægger beskyttelsesmekanismer for at forhindre situationer, som kunne skade den offentlige sikkerhed. Kommissionen påpeger, at medlemsstaterne inden for den gældende retlige ramme råder over en række beskyttelsesforanstaltninger, der er beregnet til at garantere den effektive virkning af direktivet og til at afhjælpe situationer, der ikke er i overensstemmelse med de betingelser, som direktivet opstiller.

23 Endvidere er artikel 10, stk. 2, i det kongelige dekret ikke forenelig med proportionalitetsprincippet. De faglige regler, der er anvendelige i Spanien, kunne under alle omstændigheder udformes således, at de kan løse forskellene i uddannelsen af arkitekter.

24 Den spanske regering har gjort gældende, at det er værtsmedlemsstaten, der i sin nationale lovgivning skal definere området for den virksomhed, der omfattes af arkitekterhvervet, og som skal fastlægge den retlige ordning, der skal finde anvendelse herpå. Direktivets artikel 2 og 10 kræver alene, at hver medlemsstat som værtsmedlemsstat skal anerkende de eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser, som er udstedt til medlemsstaternes statsborgere af de øvrige medlemsstater, ved at tildele dem den samme virkning på sit område, som de eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser, den selv udsteder.

25 Endvidere fremgår det ifølge den spanske regering af direktivets artikel 1, at dette kun omfatter de aktiviteter, der sædvanligvis udøves under stillingsbetegnelsen arkitekt. Selv om det ikke bestrides, at den spanske lovgivning anerkender eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser, der giver adgang til sådan virksomhed inden for arkitekturområdet, som sædvanligvis udøves under stillingsbetegnelsen arkitekt, finder den nævnte regering imidlertid, at de aktiviteter, der sigtes til i artikel 10, stk. 2, i det kongelige dekret, ikke omfattes af disse sædvanlige aktiviteter. De aktiviteter, der består i udarbejdelse af gennemførelsesprojekter eller i påtagelse af den fakultative ledelse af byggearbejder, henhører i de øvrige medlemsstater under civilingeniørers kompetenceområde.

26 Den spanske regering har gjort gældende, at artikel 10, stk. 2, i det kongelige dekret mere præcist har til formål at rette op på det forhold, at visse af de kvalifikationsbeviser, der er optaget i direktivet, ikke giver bevisernes indehavere fuld kompetence på det tekniske område, der vedrører bygningers stabilitet. Denne bestemmelse kræver derfor kun, at der i de tilfælde, hvor det kvalifikationsbevis, der er udstedt i oprindelsesmedlemsstaten, ikke giver den fulde kompetence til den vandrende arbejdstager, at denne samarbejder med en fagfælle, som må udøve denne virksomhed, og hvis kvalifikationsbevis er blevet

anerkendt i henhold til den spanske lovgivning. Denne fagfælle skal ikke nødvendigvis have spansk nationalitet eller have erhvervet sit eksamensbevis i Spanien.

27 Den spanske regering har gjort gældende, at der består vigtige forskelle for så vidt angår det virksomhedsområde, der omfattes af de kvalifikationsbeviser, der giver adgang til arkitekterhvervet, og for så vidt angår arkitekters uddannelse, opgaver og ansvar.

28 Den spanske regering anfører, at når der ikke er foretaget en harmonisering af reglerne for arkitekters uddannelse og kompetence i de forskellige medlemsstater, giver traktatens artikel 56 disse stater mulighed for at indføre ordninger til at sikre, at de af direktivet omfattede personer kan påtage sig ansvaret for sikkerheden i byggeprojekter. Det vil navnlig være tilfældet, når der er tale om erhvervsudøvere, som i deres oprindelsesstat er forpligtede til at samarbejde med en anden erhvervsudøver for at kunne sikre, at projektet opfylder de offentlige sikkerhedskrav, der findes i netop denne stat.

29 Den spanske regering har gjort gældende, at artikel 10, stk. 2, i det kongelige dekret er forenelig med proportionalitetsprincippet, og at det har til formål at beskytte den offentlige sikkerhed, som er sikret ved kravet om samarbejde med en erhvervsudøver, som har faglig kompetence til at foretage beregning af konstruktioner. Det er denne løsning, der hindrer den frie udveksling af tjenesteydelser mindst.

30 Det samme resultat kan ikke opnås ved en henvisning til de faglige regler, som de af direktivet omfattede personer skal overholde, eller ved et forbud, der skal gælde for alle erhvervsudøvere, mod at udøve aktiviteter, som de ikke har modtaget tilstrækkelig uddannelse i.

31 Som Kommissionen har anerkendt, begrunder de forskelle, der findes mellem medlemsstaterne i relation til definitionen af arkitekterhvervet, at værtsmedlemsstaten har en vid beføjelse til at fastlægge betingelserne for benyttelse af stillingsbetegnelsen arkitekt. Under disse omstændigheder kan artikel 10, stk. 2, i det kongelige dekret faktisk betragtes som en gennemførelse af direktivets artikel 16, stk. 2.

## Domstolens bemærkninger

32 Indledningsvis bemærkes, at det i henhold til artikel 10, stk. 2, i det kongelige dekret ligger fast, at når arbejdsopgaverne består i udarbejdelse af gennemførelsesprojekter eller i påtagelse af den fakultative ledelse af byggearbejder, må indehavere af et eksamensbevis som arkitekt, der er udstedt af en anden medlemsstat, men anerkendt i Spanien, ikke i Spanien udøve anden virksomhed end den, de ville kunne udøve i deres hjemland eller seneste opholdsland på grundlag af det af det pågældende land udstedte kvalifikationsbevis.

33 Det følger af den nævnte bestemmelse, at indehavere af et eksamensbevis som arkitekt, som er udstedt af en anden medlemsstat end Spanien, ikke kan udøve deres funktioner inden for det samme virksomhedsområde, som indehavere af et eksamensbevis, der er opnået i Spanien.

34 Ifølge anden betragtning til direktivet har dette til formål at sikre den gensidige anerkendelse af eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser for at lette den faktiske udøvelse af retten til etablering og fri udveksling af tjenesteydelser i forbindelse med virksomhed, der falder inden for arkitekturområdet.

35 Det afgørende punkt i denne gensidige anerkendelse findes udtrykt i direktivets artikel 2, som bestemmer, at hver medlemsstat er forpligtet til at anerkender de eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser, der er erhvervet ved en uddannelse, som opfylder de krav, der er præciseret i direktivets artikel 3 og 4, og som er udstedt til medlemsstaternes statsborgere af de øvrige medlemsstater, ved at tildele dem den samme virkning på sit område for så vidt angår adgang til den virksomhed, der sædvanligvis udøves under stillingsbetegnelsen arkitekt, som de eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser, den selv udsteder.

36 Direktivets artikel 10 udvider den gensidige anerkendelse til visse andre eksamensbeviser, som ikke opfylder de krav, der er nævnt i direktivets kapitel II, herunder dem, der er præciseret i dets artikel 3 og 4.

37 Det følger af direktivets artikel 2 og 10, at når en virksomhed sædvanligvis udøves af arkitekter, som har et eksamensbevis udstedt af værtsmedlemsstaten, skal en vandrende arkitekt, som er indehaver af et eksamensbevis, certifikat eller andet kvalifikationsbevis, som omfattes af direktivets anvendelsesområde, også have adgang til en sådan virksomhed, selv om hans eksamensbeviser, certifikater eller andre kvalifikationsbeviser ikke nødvendigvis indholdsmæssigt svarer til værtsstatens, hvad angår den uddannelse, der er modtaget.

38 Selv om det, som anført af den spanske regering, er korrekt, at det er værtsmedlemsstaten, der i den nationale lovgivning skal definere området for den virksomhed, der omfattes af arkitekterhvervet, når den finder, at en bestemt form for virksomhed falder inden for dette område, er kravet om gensidig anerkendelse ensbetydende med, at vandrende arkitekter ligeledes skal have adgang til denne virksomhed.

39 Med hensyn til den spanske regerings argumentation, hvorefter direktivet i overensstemmelse med artikel 1, stk. 2, kun omfatter de aktiviteter, der sædvanligvis udøves under stillingsbetegnelsen arkitekt, og idet de aktiviteter, der nævnes i artikel 10, stk. 2, i det kongelige dekret, ikke udgør en del af disse

sædvanlige aktiviteter, bestrides det ikke, at de nævnte aktiviteter sædvanligvis udøves af arkitekter, som er indehaver af et eksamensbevis, der er udstedt af Kongeriget Spanien. Derfor omfattes sådanne aktiviteter af direktivets anvendelsesområde.

40 Det følger under alle omstændigheder af niende betragtning til direktivet, at artikel 1, stk. 2, ikke tilsigter at give en juridisk definition af virksomhed inden for arkitektursektoren.

41 Der er for så vidt angår anvendelsen af traktatens artikel 56 i denne sag grund til at bemærke, at formålet med denne bestemmelse ikke er at forbeholde medlemsstaterne en enekompetence på visse områder, men at give medlemsstaterne mulighed for i deres nationale lovgivninger at gøre undtagelser fra princippet om fri bevægelighed, for så vidt som dette fortsat er begrundet for at nå de i denne artikel omhandlede mål (jf. i denne retning vedrørende EF-traktatens artikel 36 (efter ændring nu artikel 30 EF) dom af 5.10.1977, sag 5/77, Tedeschi, Sml. s. 1555, præmis 34).

42 Når fællesskabsdirektiver foreskriver harmonisering af foranstaltninger, som er nødvendige for at sikre beskyttelsen af et bestemt formål, er der ikke længere nogen begrundelse for at anvende traktatens artikel 56, og det er inden for de rammer, som harmoniseringsdirektivet angiver, at der må træffes egnede kontrol- og beskyttelsesforanstaltninger (jf. i denne retning vedrørende traktatens artikel 36 dom af 8.11.1979, sag 251/78, Denkavit Futtermittel, Sml. s. 3369, præmis 14, af 20.9.1988, sag 190/87, Moormann, Sml. s. 4689, præmis 10, og af 25.3.1999, sag C-112/97, Kommissionen mod Italien, Sml. I, s. 1821, præmis 54).

43 Direktivet foreskriver de foranstaltninger, der skal træffes, når der ikke består en indholdsmæssig overensstemmelse mellem de uddannelser, der modtages i den medlemsstat, der er hjemland eller seneste opholdsland, og de uddannelser, der gives i værtsmedlemsstaten.

44 Det følger således af ordlyden af direktivets artikel 16, stk. 2, at såfremt uddannelsestitlen fra den medlemsstat, der er hjemland eller seneste opholdsland, i værtsmedlemsstaten kan forveksles med en titel, som i denne stat kræver en supplerende uddannelse, som vedkommende ikke har erhvervet, kan værtsmedlemsstaten foreskrive, at vedkommende skal benytte sin uddannelsestitel fra den medlemsstat, der er hjemland eller seneste opholdsland, i en passende udformning, som værtsmedlemsstaten angiver.

45 Som følge heraf skal det fastslås, at Kongeriget Spanien har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 2 og 10 i det nævnte direktiv, idet det i artikel 10, stk. 2, i det kongeligt dekret er fastsat, at indehavere af et eksamensbevis inden for arkitekturområdet, der er udstedt af en anden medlemsstat, og som er anerkendt i henhold til direktivet, ikke i Spanien må udøve anden virksomhed end den, de ville kunne udøve i deres oprindelsesland på grundlag af det af det pågældende land udstedte kvalifikationsbevis, medmindre de udøver virksomheden i samarbejde med en fagfælle, som må udøve denne virksomhed, og hvis kvalifikationsbevis også er anerkendt i henhold til spansk lovgivning.

## Sagens omkostninger

46 Ifølge procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at Kongeriget Spanien tilpligtes at betale sagens omkostninger, og da dette har tabt sagen, bør det pålægges det at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

1) **Kongeriget Spanien har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 2 og 10 i Rådets direktiv 85/384/EØF af 10. juni 1985 om gensidig anerkendelse af eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser inden for arkitekturområdet, herunder om foranstaltninger, som skal lette den faktiske udøvelse af retten til etablering og fri udveksling af tjenesteydelser, idet det i artikel 10, stk. 2, i kongeligt dekret 1081/1989 af 28. august 1989 er fastsat, at indehavere af et eksamensbevis inden for arkitekturområdet, der er udstedt af en anden medlemsstat, og som er anerkendt i henhold til direktivet, ikke i Spanien må udøve anden virksomhed end den, de ville kunne udøve i deres oprindelsesland på grundlag af det af det pågældende land udstedte kvalifikationsbevis, medmindre de udøver virksomheden i samarbejde med en fagfælle, som må udøve denne virksomhed, og hvis kvalifikationsbevis også er anerkendt i henhold til spansk lovgivning.**

2) **Kongeriget Spanien betaler sagens omkostninger.**

La Pergola Edward Jann

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 23. november 2000.

R. Grass

Justitssekretær

A. La Pergola

Formand for Femte Afdeling